

Punktum ophæver jo fuldstændig det første. Man maa ikke opfatte det som Vederslag for noget af det, som her er nævnt, men for øvrigt kan man give saa meget, man vil, og Præsten har Lov til at tage derimod. Der er altsaa absolut og fuldstændig fri Afgang for enhver af Menighedens Medlemmer, der vil unde Præsten noget, naar det blot ikke siges, at det er for det eller det, og man kan jo sagtens lade være med at sige, at det er givet i Anledning af Daab, Mødres Indledelse o. s. v. Det kan man jo sagtens lade være med at sige, men saa er der for øvrigt ikke noget til Hinder for — det indrømmer det sidste Punktum — at give saa meget, som man vil, og Præsten har Lov til at tage imod det. Og hvorfor skulde han ikke gøre det lige saa vel som den Præstovre i Sylland med den store sorte Rok og Smørret, som Manden og hans Kone kom med, da deres Søn skulde paa Sessjon. Det synes jeg nok, at man gerne kunde se paa med lidt staansommere Øjne, end det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) gjorde.

Jeg skal nu til Slutning sige et Par Ord om Sagen set fra et andet Synspunkt. Det staar for mig som en meget tvivlsom Sag, om Sognene Landet over vilde være tjente med at faa deres Tiende inddragen i Statskassen og saa vente paa, at Staten skal lønne deres Præster. Det er for mig aldeles ingen Beroligelse, at den ærede Kultusminister talte om at indbringe det i et særligt Fond, thi efter den Erfaring, man har gjort i den sidste Menneskealder for, hvad der gøres ved de særlige Fonds og deres Kapitaler, ser jeg ikke, at der er nogen som helst Garanti for, at Præsterne vilde faa deres Løn ud af det Fond, som tænkes oprettet. Nej, det kan meget godt komme dertil i Tidens Længde ved Forholdenes Omvæksling, at Menighederne kunne faa Lov til at lønne deres Præster, hvis de ville have dem. Ingen ved, hvad Fremtiden bærer i sit Skød; er man først af med Tienden, saa er man af med den, og saa maa man se, hvor man faar Løn fra til Præsterne, og om det kan blive saaledes, at Præsterne kunne være tjente med at blive i Præstetallet. Det er en Bemærkning, som jeg ikke har villet tilbageholde. Jeg forudsætter ikke, at det kan forandre den Hoved-

betragtning, som er oppe her i Øjeblikket, hvorefter det er Meningen at faa alt centraliseret og samlet i Statskassen, som her er slet, men desuagtet stiller det sig for mig som meget tvivlsomt, om det vil være heldigt for Kommunerne at faa det gjort, eller om de ikke ville løbe en Risiko, som de dyrt kunde komme til at bøde for.

Falkenstjerne: Det var med nogen Forbavelse, jeg hørte det Foredrag, som den ærede Ordbrøder for Forslagsstillerne holdt i Begyndelsen af dette Møde. Da dette Forslag jo handler om Landsbypræsternes Lønning, og det jo, paa en vis Maade i det mindste, er knyttet sammen med et Forslag om Besættelse af Sognepræstembeder i Folkekirken, havde jeg ventet at høre et kirkepolitisk Foredrag af det ærede Medlem, der havde Ordet, i hvert Fald et Foredrag, der noget mere gik ind paa de kirkelige Forhold her i Landet, saaledes som de have udviklet sig indtil Dato. Af de Udtalelser, som det ærede Medlem fremkom med, fik jeg imidlertid det Indtryk, at det Forslag, der her er Tale om, egentlig ikke saa meget er et Forslag om Lønninger for Præsterne i Folkekirken som et Forslag om Udstykning af Præstegaardsjorder, og at det øvrige i Forslaget egentlig kun er et Appendix dertil. Jeg kunde ikke vægre mig ved at faa det Indtryk, og det forekommer mig, at de Udtalelser, som den højtærede Kultusminister fremkom med, i høj Grad bestyrkte dette, thi i visse Henseender kan jeg ikke nægte, at jeg er væsentlig enig med den højtærede Kultusminister. Særlig naar den højtærede Kultusminister udtalte, at dette Forslag jo egentlig forbigik Udviklingen i de sidste 20 Aar aldeles, at det ikke tog Hensyn dertil, at det ikke er forsynet med Oplysninger om den Udvikling, der er foregaaet i økonomisk Henseende og ogsaa paa andre Omraader i de sidste 20 Aar, var denne Udtalelse fra den højtærede Kultusminister aldeles berettiget. Man mangler her — i alt Fald gør jeg det — i dette Forslag Motiver, som haade kunde vise Forslagets økonomiske Folger og sætte det i Forbindelse med hele den kirkelige Udvikling, og da Forslaget ikke er ledsaget af Motiver, synes jeg ogsaa, det havde været et ganske berettiget Ønske, om der fra Forslagsstillernes